

Halebidning – sæt fokus på smågrisene

Viden: En undersøgelse fra Seges Svineproduktion viser, at halebidning især sker i smågristalden og indtil grisene når 60 kg.

Konklusion

Ved at sætte fokus på smågrisene, læse deres signaler og gribe hurtigt ind med tildeling af beskæftigelsesmaterialer kan de alvorlige halebid undgås selv hos grise med lange haler.

Af Torben Jensen, Chefforsker, tje@seges.dk

Undersøgelsen blev gennemført i to besætninger, dels en traditionel besætning med smågrise og slagtesvin, dels i en FRATS-besætning. Grise med lange haler blev sammenlignet med grise, der var halekuperede.

I besætningen med smågrise og slagtesvin forekom halebidningen primært i smågristierne og i første halvdel af slagtesvineperioden. I FRATS-besætningen var halebidningen koncentreret i perioden fra 30 til 60 kg, og der var færrest halebid først og sidst i vækstperioden.

Årsagen til, at halebidningen primært forekommer i smågristalden eller i perio-

den fra 30 til 60 kg, kan muligvis hænge sammen med adgangen til ressourcer som foder, vand og beskæftigelsesmaterialer. I de nævnte perioder kan tilgængeligheden til ressourcerne blive begrænset, idet grisene er mere aktive og æder og drikker hyppigere i første halvdel af vækstperioden end i sidste halvdel af vækstperioden.

Betydningen af adgangen til ressourcer ved vi endnu ikke nok om, og det er derfor noget, som vil blive yderligere undersøgt de kommende år.

Kig på grisenes haler

For at kunne gribe hurtigt ind er det vigtigt at opdage, at halebidningen er under opsejling. Her kan man kigge på grisenes haler. Hvis grisene

ikke har krølle på halen, men trykker den ned langs bagkroppen, er der stor risiko for, at halebidning er på vej. Jo tættere grisene er på at begynde at bide, desto flere grise har hængende haler.

Så snart halebidning blev konstateret i en sti, tildelte staldpersonalet ekstra beskæftigelses- og rodematerialer. Det var en succes at foretage hyppige skift af materialer og kun lade grisene få adgang til ét bestemt materiale ad gangen. Herved kunne materialets nyhedsværdi bevares. En cyklus, hvor samme materiale blev tildelt hver

tredje dag, var tilstrækkeligt.

De materialer, der blev skiftet mellem, var f.eks. halm på gulv, Bite-rite, træpinde i kæder og sisalreb.

Behov for konstant fokus

Selvom mange stier blev ramt, var det kun en lille andel af grisene, som blev bidt.

I besætningen med smågrise og slagtesvin var grisene med halebid fordelt på ca. 90 pct. af stierne, men det var kun ca. 15 pct. af grisene, som fik halebid.

I FRATS-besætningen var der halebid i ca. 70 pct. af stierne, men det var kun fem til

Halebidsforekomst i gruppen med ukuperede haler

	7-30 kg		30-60 kg		60-90 kg	
	Bes. 1	Bes. 2	Bes. 1	Bes. 2	Bes. 1	Bes. 2
Grise med halebid, % af grise i stien	14a	5,0a	15a	6,6b	3b	1,4c

Halebid på stiniveau

Stier med halebid, %	7-30 kg		30-60 kg		60-90 kg	
	Bes. 1	Bes. 2	Bes. 1	Bes. 2	Bes. 1	Bes. 2
	91a	13a	89b	34b	29c	13a

a, b, c værdier inden for række og besætning med forskelligt bogstav er forskellige. p < 0,001.

Smågrisesti i besætning 1.
En stor del af halebidningen
foregik i smågrisestierne.

procent af grisene, som fik halebid. Det betød, at halebidene ikke var isoleret til deciderede udbrud i få hold eller stier. Der var derfor behov for at sætte fokus på problemet, og det krævede ekstra indsats og ekstra arbejde i hvert ens hold og i de fleste stier. Der var ikke en entydig sammenhæng mellem køn og forekomst af halebid.

I den ene besætning var der lige mange so- og galtgrise, som fik halebid. I den anden besætning var der flere galtgrise, som fik halebid. Den hurtige indgribende behandling, at halebidene ikke

blev alvorlige. De helede op og gav ikke en væsentlig forøgelse i antallet af bemærkninger for halebid på slagteriet.

Der var 0,9 procent bemærkninger for halebid i gruppen af grise, for halebid i gruppen af grise, som blev slagtet i besætningen med smågrise og slagtesvin og 1,8 procent i FRATS-besætningen, hvilket var væsentligt lavere end den reelle forekomst i løbet af vækstperioden.

